

Teglfabrikant Chr. Sørensen, Højslev Teglværker

Bevaringsværdigt gravsted/mindesten

Fabrikant Christen Sørensen (4. januar 1853-10. november 1925) var grundlægger af teglværkerne i Højslev og spillede en hovedrolle i fremvæksten af Højslev Stationsby.

Han levede hele sit liv i Højslev sogn, selvom han havde interesser i andre teglværker, bl.a.

Stoholm, Lundgård og Overhoved teglværker, i en periode var ejer af herregården Kjærgårdsholm og ejer af flere store ejendomme, bl.a. "Postgården" i Torvegade i Skive.

I 1879 startede han sammen med gårdejer **Per Odgaard**, Tastumgård, det første teglværk i Højslev.

Teglværket lå sydøst for jernbanestationen i Højslev. I 1880 købte han Bådsgård Teglværk i det nordvestlige Højslev sogn, som han udbyggede med bl.a. en dampmaskine, og han gik i gang med

at anlægge jernbanespor fra teglværket til Højslev station. I 1885 købte han selve herregården Bådsgård, men allerede to år senere gik han konkurs. Derefter blev han bestyrer af teglværket i

Højslev St., og hans aktiviteter måtte foregå i konens navn. I 1898 byggede Chr. Sørensen det nuværende Højslev Teglværk (nord for Viborgvej), men allerede året efter måtte **Per Odgaard**

overtage halvdelen af det nye teglværk. I 1904 gik teglværket så godt, at Chr. Sørensen kunne købe **Per Odgaard** ud igen. Perioden fra 1898 var en god periode for Chr. Sørensen. Han kom

økonomisk på fode og byggede den markante direktørbolig ved teglværket. Han anlagde et elektricitetsværk ved teglværket, som også leverede strøm til stationsbyen.

Chr. Sørensen spillede en væsentlig rolle for fremvæksten af Højslev Stationsby. Han købte en af de tre gårde i området – Langmosegård – og herfra udstykkede han en væsentlig del af byggegrundene i stationsbyen. Han stod i spidsen for anlæggelsen af et vandværk i stationsbyen, og han skænkede

jord og penge til opførelsen af den første skole i byen i 1908.

Chr. Sørensens mange initiativer og måske ikke altid lige givtige investeringer betød, at han i 1910 kørte fast rent økonomisk. Der manglede kapital, og alle ejendommene blev solgt til et nyoprettet

aktieselskab, A/S Højslev Teglværker. I jagt på ler til teglværkerne købte Chr. Sørensen i 1917

herregården Lundgård ved Stoholm, hvor der blev opført et nyt, moderne teglværk. Derefter vendte den økonomiske situation på ny. Teglprodukterne faldt efter 1920 kraftigt i pris, og ved Chr.

Sørensens død i 1925 havde A/S Højslev en stor gæld til Skive Bank.

Chr. Sørensen havde et sammensat forhold til teglværksarbejderne. Han var solid Højremand, og ved Folketingsvalget i 1901 tvang han sine arbejdere til at være stillere for Højres kandidat. En af

arbejderne nægtede og blev fyret på stedet – men genansat få dage efter! Fagforeninger var Chr.

Sørensen også stærk modstander af, indtil han en dag vendte på en tallerken og opfordrede

arbejderne til at danne en fagforening for teglværksarbejdere. Da fagforeningen holdt to

stiftelsesfest, var Chr. Sørensen og hans hustru, Kathrine, indbudte gæster. Chr. Sørensen udbragte

et Leve for fagforeningen – og arbejderne takkede med et Leve for fabrikanten! Der er ingen tvivl om, at Chr. Sørensens arbejdere nok syntes, at han kunne være en hård hund, men de har nok også

beundret den initiativrige fabrikant. Og det er sikkert baggrunden for, at de satte en mindesten på Chr. Sørensens gravsted.

I november 1924 indbød Chr. Sørensen til et møde om opførelse af en kirke med kirkegård og

præstebolig i Østerris, dvs. Højslev Stationsby. Chr. Sørensen tilbød på mødet at skænke grunden

og murstenene til kirkebyggeriet, og der blev nedsat et udvalg til at arbejde for kirkesagen. Der blev indsamlet 24.000 kr. i støttetilsagn, men byggeriet var afhængig af et stort statstilskud, og det var

kirkeministeren ikke villig til at give. Det viste sig også, at sognepræsten, provst Brandt, hellere

ville nøjes med et kapel og en kirkegård. Den 9. november 1925 afholdtes et afgørende møde, hvor

Chr. Sørensen, der var dødssyg på dette tidspunkt (han døde dagen efter), sagde nej til at overføre

sin gave til et kapel. Dermed gik kirkesagen i Højslev St. i stå. Måske har Chr. Sørensen anet, at

sagen ville ende her. I hvert fald valgte han at blive begravet – ikke på Højslev eller Dommerby kirkegårde – men på Skive Kirkegård. Men han blev begravet i en zinkkiste, så han kunne flyttes, når den dag kom, hvor der var en kirkegård i Højslev Stationsby.

Læs mere:

Niels Mortensen: Højslev-Dommerby-Lundø 1880-1940. I: Skive kommunes historie fra 1880 til 1940, s. 83-140. 2002.

I 1905 opførte teglfabrikant Chr. Sørensen en stor villa på en nabogrund til Højslev Teglværk ved Viborgvej i Højslev Stationsby. Her ses han i haven sammen med sin anden hustru, Katrine Sørensen, og deres fire børn.

I 1879 var teglfabrikant Chr. Sørensen med til at anlægge det første teglværk ved Højslev Station. Teglværket blev placeret umiddelbart syd for Højslev Banegård. Her ses Chr. Sørensen (stående midt i billedet med bowlerhat) og hans anden hustru, Katrine Sørensen (med hat, læsende i en bog) sammen med nogle af teglværkets arbejdere ca. 1905.

